

„Dedek, moj bo,“ se oglasi prvi Jožek.

„Lojzkov bo,“ odvrnejo dedek, „ti imaš že konjiča.“ In bil je Lojzkov, in vsem je bilo prav, saj so dedek rekli tako, in kakor so rekli dedek, tako je bilo vedno vsem prav.

Drugič je dobila Marijica lepo pisano skrinjico z umetnim pokrovom, v katerega so vrezali dedek presveto lme Jezusovo. Zopet drugič so se stavljali celo dopoldne voziček, popoldne pa sta vpregla Jožek svojega šarca, Lojzek pa svojega sivca in naložili so Marijičino skrinjo in so jo vozili ob pomladnem solncu pred hišo semintja. Dedek so se pa greti na klopici in gledali to veselo vožnjo in se radovali nedolžne otročadi. Pa še pobodril so jo takole: „No, le poigrajte se, le poigrajte se, mali Rakci; saj ko ne bo več dedka, se ne boste več tako brezskrbno.“ *F. G.*

Prijatelja.

Povest. — Spisala Mara.

VI.

Tudi Alfons je bil kmalu izvedel veselo novico. Častital je grofiču o prvi priliki. Veseli so bili vsi, posebno še Gastone. A zgolj sam ni hotel uživati veselja.

Nekega dne, ko se je grofič učil na vrtu, se je približala grofica lahnih korakov. Gastone je dvignil glavo in uzrl pred seboj mamico.

»Ah, mama,« je začel, toda grofica mu je velela, naj se le uči, in Gastone je takoj umolknil, učil se dalje ter bil vesel, da sme ubogati dobro mamico. Ko je grofica videla sinovo pokorščino, je rekla: »Gastone, ob štirih, ko boš prost, pridi nekaj trenutkov v mojo sobo!« Grofič se je uljudno zahvalil mamici ter obljubil, da pride.

Točno ob štirih potrka prav rahlo na vrata grofičine sobane. Na uljudni poziv vstopi tihih korakov. Približa se mamici in reče: »Kakor si velela, mama: prišel sem, in prosim, da mi razodeneš svojo željo!«

Ljubeznive in vdane besede so grofici toli ugajale, da je ljubega Gastona nalahko poljubila in rekla: »Gastone! Signorina Elvira mi je pravila o neki prošnji; ali — da povem bolje — o neki tvoji želji.«

»Dovoli mi, o kateri, mama?« vpraša Gastone veselo.

»O, saj je tebi bolje znano nego meni,« dé smeje se grofica, »le razodeni mi željo!«

Gastone prime mamico za roko, poljubi jo vroče in reče: »Mama, res je, kar je dejala signorina; prosim te, usliši mi prošnjo!«

»Katero?« pretrga grofica, »le povej jo, Gastone!«

»O mama, tebi je moja želja dobro znana. Ali, ker tako želiš in zahtevaš, povem jo. Prosim te, izpolni mi jo!«

»Govori, sinko!«

»Mama — ah, komaj, komaj čakam veselega dne! Najsrečnejši v življenju mojem! Ali bi trpela, da mi ta dan karkoli ogreni mojo srečo, moje veselje?«

»Ljubi Gastone, tisti dan mora biti zate srečen in bo, ako boš le lepo pripravljen, dovolj poučen in ako boš le srčno želel svojega Zveličarja prejeti.«

»Ah, mama! Kdo želi, kdo se raduje tega bolj nego jaz?«

»Verjamem, Gastone, ker poznam nepokvarjeno tvoje srce. Zato pa tudi pravim, da je nemogoča kaka nesreča ta dan.«

»Ne govorim o nesreči — ali vendar utegne priti. Kaj bi to bilo, mama, ne vem povedati. Ali nekaj utegne priti, kar bi mi skalilo veselje najsrečnejšega dne.«

»In kaj bi bilo to? Bodi odkritosrčen, dečko, in ne prikrivaj dobri mamici ničesar!«

Gastone upre svoje oko proseče v grofico, povzdigne ročice in reče:

»Mama, ne od mene — od tebe je odvisno.«

»Od mene?« pretrga grofica. »Kaj je v moji moči, vse bi ti storila.«

»Vse? Vedno si mi privolila, kar je bilo v moj blagor. Zato pa tudi upam, da mi današnje prošnje ne odrečeš.«

»Ako bo le v tvoj blagor.«

»Preudari, mama — in izpolni!«

»Razodeni, Gastone!«

»Mama, Alfons mi je ljub drug, dasi je vrtnarjev sin. Vdana sva drug drugemu, ljubiva se kot brata, in Alfons, oni dobri Alfons, saj veš, vse bi žrtvoval zame in, če bi bilo treba, tudi življenje.«

»Vem, Gastone! Sem prepričana.«

»Torej si prepričana, dobra mamica. Tvoja beseda me je utrdila v sklepu — mi je upanje pomnožila. Mama — ko bi oni dan poleg mene pokleknil Alfons, da tudi on prejme Gospoda in Boga, kakor jaz, prvič v življenju. To bi bila moja želja, mama — edina želja, katera se mi zdi še neizpolnjena za oni dan.«

Grofič je obmolčal in molčala je grofica. Toda za trenutek pretrga grofica usodni molk in reče: »Gastone, meni se vse to zdi neizvedljivo, celo nemogoče.«

Gastone obledi, vendar ne ugovarja.

»Izpregovori, Gastone, in pomisli!«

»Mama, rad se uklonim in ugovarjati nečem. Samo prosim te, povej, zakaj bi bila ta moja želja neizvedljiva?«

»Alfons se ne more za ta prevažni trenutek pripraviti v teh kratkih dneh!«

»Ah, mama,« reče veselo Gastone, »če ni drugega — Alfons se že celo leto pripravlja na to; tudi on bo pristopil prvič v življenju k Gospodovi mizi. Vendar rad bi videl, da bi se to zgodilo v naši kapelici.«

»Torej tako,« reče grofica, »potem je seveda vsaka ovira odstranjena. Gastone, povem vse to očetu grofu — in kakor bo rekel papa. Jutri izveš njegovo voljo.«

Gastonu se čelo razjasni in poln ljubezni se dostojno in pristrčno zahvali dobri mamici ter reče: »Mama, dan prvega svetega obhajila se bo prva moja prošnja dvignila pred prestol ljubega Boga — zate!«

»Hvala, Gastone,« kratko odgovori grofica in doda še: »Ostani le vedno tako dober, Bog te bo blagoslovil.«

Na te besede grofica vstane ter odide k grofu. Gastone pa odhiti do kapelice, kjer se vroče in iskreno dvigne molitvica k Brezmadežni za dobro mamico in — za srečno izpolnitev najsrčnejše želje.

VII.

Veseli dan se je približal. Grofa ni nič bolj veselilo, kakor to, da bo Alfons pristopil z Gastonom k mizi Gospodovi. Tudi Alfons se je veselil. Od onega dne sta bila z Gastonom vsak dan skupaj. — Na predvečer pozove grofica strežkinjo in ji naroči, naj razvije zavojček, katerega je sluga prinesel v predsobo, ter naj položi vse skupaj lepo v škatljico. Strežkinja stori, kakor ji je velela grofica. Ko se je zmračilo, vzame sama grofica škatljico in jo ponese k vrtnarjevi družini. — Lahno potrka ter oddá škatljico, rekoč: »To je za Alfonsa! Jutri pa naj pride ob osmi uri v villo.« Naglo je grofica izgovorila te besede, voščila še lahko noč ter brzih korakov odhitela po stopnicah navzgor. Tako vrtnarjeva družina ni imela niti prilike, da izreče grofici najkrajšo zahvalo. Ko je grofica odšla, je odprla Alfonsova mamica škatljico in je ostrmela. Krasna, nova obleka in vse potrebno perilo je bilo zloženo v njej. To je imel rabiti prihodnje jutro dobri Alfons. Vsem se je izvil iz srca iskren vzdih ter se dvignil kot vroča molitev pred prestol Vsemogočnega za visokorodno, dobrotno grofovsko obitelj.

Zjutraj navsezgodaj sta vstala prvoobhajanca Gastone in Alfonso. Vesela sta pozdravila jutro, ki jima je imelo donesti toliko srečo. Točno ob osmih je došel Alfons v grofovo stanovanje. Grofica ga je že pričakovala. Ob poldeveti uri sta vstopila v oratorij, kjer sta odložila, kar jima je še težilo vest. Po dokončani sveti izpovedi sta pokleknila pred oltarček ter tako v molitvi utopljeni čakala najsvetejše daritve. Vsi grofovi so bili navzoči. Tudi vrtnar in vrtnarica s Santino so došli. Kolika blaženost je navdajala blago grofico, ko je videla poleg dobrega Alfonsa klečati tudi svojega Gastona. Srce ji je plulo radosti, da jo je komaj, komaj prikrivala.

Toda oni dan ni bil srečen le za grofico in prvoobhajanca, ampak veselili so se ga vsi. Kdor je zjutraj navsezgodaj vstal, je videl hiteti grofico po mestni ulici, samo, brez spremstva, kako se ji je mudilo v jutranjem polmraku do bližnje jezuitske cerkve. Poleg grofiča in Alfonsa je hotela poklekniti tudi ona ta srečni dan, pa tudi Elvira in vrtnarjevi. Vse je bilo veselo v grofovi villi.

Sv. opravilo je bilo dovršeno. Vsi so bili srečni. Kdo najbolj, ni težko uganiti. Le to rečemo, da je bil oni dan najsrečnejši v življenju teh dveh dečkov. Oba sta ta dan molila tudi v gozdni kapelici. Vedro in jasno jima je potekel najlepši dan mladostnih let.

VIII.

Prehitro je minulo veselo poletje. Tužna jesen se je približala. Pepelasto-sivi oblaki so se pričeli kazati vedno gostejši. Malokateri dan je bil še lep.

V villa de Fiori je bilo tudi otožno. Gastone se je poslavljaj od svojih dragih. Drugo jutro je imel odpotovati v daljno mesto, kjer naj bi nadaljeval in tudi dovršil študije. Še enkrat ga je poklical grof, priporočil mu marljivost; pozvala ga je tudi dobra grofica in mu govorila z materino ljubeznijo ter mu polagala na srce, naj ne zabi, kar je dobrega videl v očetovski hiši. Prišla je tudi signorina Elvira, pa pripoščala grofiču pokorščino; prišli so tudi vrtnarjevi — prišel dobri Alfonso, da se poslovijo od grofiča. Pač težko je bilo Gastonu slovo od domačih in od dobrega vrtnarjevega Alfonsa; težko in bridko, kakor bi bil čutil, da zapušča v tihi villi vso svojo srečo, vse veselje, vse najlepše in najboljše — kar mu je nudilo življenje. Utrujen je legel Gastone k počitku, da si odpočije — toda spati ni mogel skoro nič vso noč. Natihem je močil blazino s solzami in ponavljal v srcu dobre sklepe. Popolnoči je nekoliko zadremal. Vendarle se je proti jutru zbudil pravočasno, ni čakal, da mu velé vstati. Odpravil se je potem ter odhitel.

Hladno septembersko jutro je zasinilo. Noč je zapustila vlažne, mokre sledove. Zadnje zvezdice so ugašale na modrem, že precej mrzlem svodu. Mir je vladal po okolici, spavala so še drevesa, sanjale cvetke; le potoček je tiho mrmral svojo šumljajočo molitvico. Bilo je tiho, toli tiho, da bi se bili skoro slišali močni udarci utripajočega srca — onega, ki se je bližalo gozdni kapelici.

Bil je Gastone. Ogrnjen je bil z italijansko mantilo, ki je bila zelo podobna starorimski toggi. Turška čepica mu je pokrivala lepe lase. Hitro, kakor bi se mu mudilo, je stopal po beli stezici do kapelice, tako, da so njegovi hitri koraki polglasno odmevali po pesku v jutranji polmrak.

Pokleknil je. Vroči vzdihji so se mu izvili iz prs — bil je zelo ginjen. Z gorkimi solzami je priporočal božji Devici sebe in svojo prihodnost. Dolgo, dolgo je molil; molitev mu je rodilo srce in nehala se je v solzah. — Po molitvi dvigne Gastone glavico k Brezmadežni, a glej, tisti hip, — tako se mu je zdelo — ni stal pred njim umetno izdelan kip. Stala je pred njim v vsej divoti ona sama nebeška Deva, s ponižno vanj uprtimi očmi, stala je vsa lepa in krasna. Grofiču se je zdelo, da gleda vso to lepoto v sanjah. Zdelo se mu je, da vidi prikazen, ki domuje v nebeških prostorih; zdelo se mu je, da gleda sliko, ki v istini ne more bivati na zemlji — ampak samo v srcih onih, ki jo časte in ljubijo. Naj bi doživel tudi sto let — nikdar ne bi pozabil te gozdne kapelice in tega jutra. Tako si je dejal Gastone samprisebi, ko se je počasnih korakov in nekoliko zamišljeno vračal domov.

Jutro se je razvilo v lep jesenski dan. Nikjer ni bilo več sledu megle in težkih oblakov. V villi je bilo vse pokoncu. Sluge so letali semtertja, vratar je izpraševal o tem in onem, grofica je priporočevala, grof ukazoval, Alma jokala; toda vse se je vršilo hitro in tiho. Kočija je pridrdralajlahno, kakor po perutih; konji so zacepetali nestrpno in gledali živahno v naravo. — Vstopili so: grof, grofica in Gastone. Še pozdrav Almi in zadnji poklon drugim . . . Sluga zapre vrata, in kočija odhiti iz srečne, tihe ville v mrzli burni svet.

(Dalje.)

Sveti Izidor.

Par voličev gonil pred seboj je
sveti Izidor v zeleno polje,
da zoral bi njivo gospodarju
in jo obsejal s pšenico zlato.

Bele breze stale so ob potu,
sklanjale se druga k drugi,
druga drugi tajno šepetale:
„Glej ga, Izidor — služabnik Božji!“ . . .

Sveti Izidor prišel je v polje,
križ naredil je čez potno čelo,
pa začel je v Bogu znojno delo —
razgrinjale so pred njim se brazde . . .

Pa na vasi zvon se je oglasil —
vabil je k daritvi svete maše —
in od vseh strani je vrelo ljudstvo,
vneto klanjat se Odrešeniku.

Izidor pomišlja, kaj bi storil . . .
„Hlapec Božji prej, ko gospodarjev,“
rekel je in se odpravil k maši,
Bogu je izročil znojno delo . . .

Glej čudesa! Bog z neba poslal je
dvoje angelov v zeleno polje,
in orala sta namesto hlapca
Božjega — svetnika Izidorja.

Prvi gonil je voličke sivčke,
drugi držal za drevo leseno:
Razgrinjale so se črne brazde,
in dišalo je iz mlade zemlje . . .

Ko se Izidor je vrnil v polje,
bila njiva že je doorana . . .
„Kdo dovršil je začeto delo?“ . . .
Ni si znal razrešiti uganke . . .

Marijan.

K nam prihaja vesna . . .

K nam prihaja vesna,
mlada, zlata vesna,
da prinese tratam cvetje,
da prinese ptičkom petje.
Ž njo pa gredo trije angeli:
Prvi v halji zeleni
mlade rožice zasaja,

trato, log in vrt pomlaja.
Drugi z vrčem zlatim
rožico napaja
s srebrno vodicco.
Tretji v zlatem krilu
rožice napaja
s solnčnimi prameni . . .

Bogomil Gorenjko.

